

Naslov ovogodišnjeg Skupa odražava temeljnu orijentaciju časopisa Ekonomija/Economics. Danas kada i najvjerniji monetaristi/učenici Milтона Friedmana, iako nerado, priznaju da je neoliberalistički model potrošen, moguće je uspostaviti dijalog između, slučaj Hrvatske, keynesijanaca (svih usmjerenja) i neliberalista, čikago bojsa, koji su neprikosnoveno vladali i na neki način kompromitirali proces tranzicije u okružju globalizacije, odnosno, što je isto, postavili kapital odnos na pijedestal božanstva. Država blagostanja je mrtva, sveprisutna kriza, osim u zemljama najbrutalnijeg kapitalizma i/ili intervencionizma, povećava ovisnost nacionalnih država i podređuje ih multinacionalnim korporacijama. Euro će se, po svemu sudeći, pokazati kao politički projekt koji neće uspjeti ako ne dobije materijalnu podlogu kao što to imaju sve druge valute. Naprosto se pokazuje da nije moguće imati zajedničku valutu u tako dramatično velikom rasponu razvijenosti, odnosno razlike koje su rezultat različite socijalne i kulturne strukture kao što je to mediteranska i svjevenoeuropska. Vatikan se uključuje u cjelokupnu priču pa tako predlaže osnivanje svjetske centralne banke koja bi, što, vodila nadnacionalnu monetarnu politiku, tko i u čijem interesu, što bi, prema mišljenju predlagača, rezultiralo rješenjem ove globalne financijske krize.

Počeci današnje krize i „ekonomske filozofije“ datira iz početka sedamdesetih godina kada je prvi naftni šok pokrenuo inflaciju. FED je reagirao u duhu novonadolazeće paradigme i povećao kamatne stope na dvadeset posto što je smanjilo gospodarsku aktivnost ali nije usporilo inflaciju u SAD-u; inflacija se je pretočila u stagflaciju. Izvedenica FED-ove politike je dužnička kriza koju smo i na ovim prostorima godinama živjeli.

Tako započinje vlada Milтона Friedmana i njegovih sljedbenika. Friedmanovi misionari prekrili su cijeli svijet. Hrvatska je, kao uostalom i druge tranzicijske zemlje (Slovenija nije – sic!), slijedila neoliberalistički scenarij što je bilo to lakše što se je isti „poklapao“ sa novim interesima kao posljedica novih odnosa moći. Danas smo tu gdje jesmo.

Trostruki deficit – na tekućem računu platne bilance, vanjskotrgovinskom i proračunskom – pokazuje pravo stanje ali i perspektivu hrvatskog gospodarstva kao rezultat neoliberalističke politike.

Iako se nisma slagao u mnogim stavovima s gospodinom Linićem, njegova izjava o mogućem, ja bih rekao vjerojatnom, dolasku MMF-a dočekan je „na nož“ od strane Kukuriku koalicije, ali i vladajuće Koalicije. Već se govori u redovima oporbe da se radi o scenariju kako ponoviti izborni poraz kao što je se je to zbilo 2007. godine. Stanje hrvatskog gospodarstva zvoni na

uzbunu, a predizbone „meditacije“ pokazuju da je jedino vlast važna i da je, stoga, potrebno predlagati samo ono što birači žele čuti. Drugim riječima, političari nam bacaju „prašinu u oči“ jer se to sviđa glasačima bez obzira što ti i takvi stavovi neće poliučiti bilo kakvog pozitivnog rezultata za građane Hrvatske.

Časopis Ekonomja/Economics se je zahvaljujući autorima od početka zalagao za razvoj realnog gospodarstva što je eksplicirano kao nužni/temeljni cilj nosilaca vlasti: rast proizvodnje i zaposlenosti, uz primjerenu stabilnost cijena.

Ništa od tog nije urađeno i ja, kao glavni urednik, imam potrebu sugerirati budućoj vlasti da prolistaju prethodna godišta Časopisa gdje će naći obilje prijedloga koji su, uz stanovite korekcije, razmatranja.

Na kraju želim se zahvaliti autorima koji su i ove godine svojim priložima doprinijeli jasnijem sagledavanju stanja u hrvatskom gospodarstvu. Posebna zahvala pripada našim kolegama iz inozemstva koji su temeljem komparativne analize pokazali na ovim prostorima veće ili manje neuspjehe neoliberalističke politike.